

SIKKERHEDSDATABLAD

1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/MATERIALET OG SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

Produktnavn:	TG GRAFFI-SPRAY		
Anvendelse:	Malingsfjerner i skumform, på spraydåse		
Kemisk produkt navn:	Blanding af alifatiske kulbrinter, uden halogenerede forbindelser		
SDS udarbejdet den:	08-09-2011	SDS Version:	1.0
Mail-adr.	info@tg-clean.dk		
Firmanavn og adresse:	TG CLEAN ApS Værkstedsvej 24 A 4600 Køge Tlf. 4390 8400	Tlf. nr. i nødstilfælde:	

2. FAREIDENTIFIKATION

Produktet er klassificeret som farligt i henhold til Direktivet 1999/45/EF og dets senere tilpasninger.

Faresymbol:	
Farebetegnelse:	Yderst brandfarlig.
Supplerende advarselssætninger:	Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brændes. Heller ikke, når den er tømt. Udtømning må ikke finde sted imod åben ild eller glødende legemer. Holdes væk fra antændelseskilder. Rygning forbudt. Opbevares utilgængeligt for børn.

3. SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER

Stoffer der udgør en sundheds- eller miljøfare i henhold til direktiv 67/548/EØF om farlige stoffer.

CAS-nr	EU-nr	KEMISK NAVN	KLASSIFICERING *	w/w%
115-10-6	204-065-8	dimethylether	F+; R12 [2]	25 - 50
109-87-5	203-714-2	dimethoxymethan	F; R11 [2]	10 - 25
64742-47-8	265-149-8	destillater (råolie), hydrogenbehandlede lette, koginterval 190-250	Xn; R65; R66 [1] [2]	1 - 2,5
67-56-1	200-659-6	methanol	F; R11; T; R23/24/25,R39 [1] [2]	0 - 1

Der er ingen supplerende indholdsstoffer tilstede, som efter leverandørens nuværende kendskab og i anvendte koncentrationer, er klassificeret som sundhedsskadelige eller miljøfarlige og som derfor behøver nævnes i denne sektion.

* Den fulde ordlyd af R-sætningerne findes i punkt 16.

Arbejdshygiejniske grænseværdier er nævnt i punkt 8, såfremt de er tilgængelige.

[1] Stoffet er klassificeret med en sundheds- eller miljøfare

[2] Stoffet har en af Arbejdstilsynet fastsat grænseværdi

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

Generelt:	I tvivlstilfælde eller ved vedvarende symptomer skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden.
Indånding:	Bring personen ud i frisk luft. Hold personen varm og i ro. Hvis der ingen vejtrækning er, hvis vejtrækningen er uregelmæssig eller hvis åndedrættet ophører, så sørg for kunstigt åndedræt eller ilt fra uddannet personale. Giv ikke noget via munden. Ved bevidstløshed, anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje, og søg lægehjælp.
Hudkontakt:	Forurenede tøj og sko fjernes. Vask huden grundigt med vand og sæbe eller anvend velegnet hudrensemiddel. Brug IKKE opløsningsmidler eller fortyndere.
Øjenkontakt:	Fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rindende vand i mindst 15 minutter mens øjenlågene holdes åbne.
Indtagelse:	Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket. Hold personen varm og i ro. Fremkald ikke opkastning.

5. BRANDBEKÆMPELSE	
Slukningsmidler:	Anbefalet: alkohol-resistent skum, kulsyre, pulvere, vandtåge. Må ikke anvendes: vandstråle.
Anbefalinger:	Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Passende åndedrætsværn kan være nødvendigt. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Før ikke afledning fra brand til afløb og vandvær.
Farlige forbrændingsprodukter:	Nedbrydningsprodukter kan omfatte de følgende materialer: kuldioxid kulmonoxid

6. FORHOLDSREGLER OVERFOR UDSLIP VED UHELD	
Personlige forholdsregler:	Fjern om muligt antændelseskilder og ventilér området. Undgå indånding af dampe eller spraytåger. Læs også beskyttelsesforanstaltninger, der er anført i sektion 7 og 8.
Udslip:	Spild begrænses og opsamles med ikke- brandbart absorberende materiale, f.eks. sand, eller jord, og placeres i beholder og bortskaffes i overensstemmelse med gældende regler (se punkt 13). Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Rengør helst med rengøringsmidler, undgå brug af opløsningsmidler. Hvis produktet forurener søer, vandløb eller kloakker skal de behørig myndigheder underrettes i henhold til gældende regler.
Bemærk: se sektion 8 vedrørende personlige værnemidler og sektion 13 vedrørende bortskaffelse af affald.	

7. HÅNDTERING OG OPBEVARING	
Håndtering:	Dampe er tungere end luft, og kan spredes langs gulvet. Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft. Undgå dannelsen af brændbare eller eksplosive koncentrationer af dampe i luften og undgå koncentrationer af dampe, der overstiger Arbejdstilsynets grænseværdier. Emballagen skal holdes tæt lukket. Holdes borte fra varme, gnister og ild. Brug ikke gnistdannende værktøj. Derudover, må produktet kun anvendes på steder uden åben ild eller andre antændelseskilder. Elektriske installationer skal beskyttes i henhold til Stærkstrømsreglementets bestemmelser. Undgå kontakt med huden og øjnene. Undgå at indånde støv, partikler og spray eller sprøjtetåger, der dannes ved anvendelsen af dette præparat. Undgå at indånde slibestøv. Rygning, indtagelse af mad og drikke bør forbydes i områder hvor dette produkt håndteres, oplagres og anvendes. Brugere skal vaske hænder og ansigt, før de spiser, drikker eller ryger. Brug egnede personlige værnemidler (se sektion 8). Følg reglerne i arbejdsmiljøloven.
Opbevaring:	Opbevares i henhold til lokale regler. Følg forholdsreglerne på etiketten. Må ikke opbevares over den følgende temperatur: 35°C. Opbevares på et køligt, godt ventileret sted adskilt fra uforligelige stoffer og antændelseskilder. Holdes væk fra: oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer. Rygning forbudt. Undgå at uvedkommende får adgang. Åbnede beholdere skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Må ikke tømmes i kloak afløb.
Brandklasse:	I - 1

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER				
Tekniske foranstaltninger:	Sørg for tilstrækkelig ventilation. Hvor det er muligt, bør dette opnås ved hjælp af lokal udsugning og god tilstrækkelig ventilation. Hvis dette ikke er tilstrækkeligt til at holde koncentrationerne af partikler og dampe fra opløsningsmidler under grænseværdierne, bør der bæres egnet åndedrætsværn i henhold til gældende lovgivning.			
Arbejdstilsynets grænseværdier:	Navn	GV mg/m³	GV ppm	År
	Dimethylether	1885	1000	2008
	Dimethoxymethan	3100	1000	2008
	Destillater (råolie), hydrogenbehandlede lette, koginterval 190-250 (form: damp)	725	100	2008
	Methanol	260	200	2008

Foranstaltninger til kontrol af erhvervs-mæssig eksponering:	Må kun anvendes på steder med tilstrækkelig ventilation. Hvis anvendelsen danner støv, røg, gas, dampe eller tåge, skal der bruges afskærmning af processerne, lokal udsugningsventilation eller andre tekniske kontroller til at holde arbejdernes eksponering for luftbårne forureningsstoffer under eventuelle anbefalede eller lovmæssige grænseværdier. De tekniske kontroller skal også holde gas-, dampe- eller støvkonzentrationer under eventuelle lavere eksplosive begrænsninger. Anvend eksplosionssikkert ventilationsudstyr.
Hygiejniske foranstaltninger:	Vask hænder, underarme og ansigt grundigt efter håndtering af kemiske produkter, før der spises, ryges eller benyttes toilet, og ved arbejdsperiodens afslutning. De rette teknikker bør bruges til at fjerne beklædning, der muligvis er forurennet. Vask forurennet tøj, før det atter tages i brug. Sørg for, at øjenvaskestationer og nødbruker befinder sig tæt på arbejdsstationens beliggenhed.
Beskyttelse af åndedrætsorganer:	Anbefalet: filer mod dampe fra organiske opløsningsmidler (filtertype ZX) eller halvmaske.
Beskyttelse af hænder:	>8 timer (gennembrudstid): PTFE eller Viton. 1-4 timer (gennembrudstid): Albuelange butylgummihandsker. <i>Beskyttende creme kan beskytte de udsatte hudområder, men bør ikke påføres efter, at huden har været udsat for præparatet. Brugeren må sikre sig, at det endelige valg af handsketype, er den bedst egnede ud fra de pågældende anvendelsesforhold samt risikovurdering for brugen af dette produkt.</i>
Beskyttelse af øjne:	Anbefalet: Ansigtsskærm, beskyttelsesbriller med sideskjold (EN 166).
Beskyttelse af hud:	Anbefalet: Overtræksdragter tæt knappet ved hals og håndled.
Anden beskyttelse:	For at undgå at eksponere hudens overflade bør der anvendes beskyttende kropsbeklædning afhængig af den opgave, der skal udføres (f.eks. ærmer, forklæde, handsker, engangsdragter osv.).
Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:	Emissioner fra udluftnings- eller arbejdsudstyr bør kontrolleres for at sikre, at de opfylder de juridiske krav for miljøbeskyttelse. I visse tilfælde vil det være nødvendigt med luftrensere, filtre eller andre tekniske modifikationer til udstyret for at reducere emissionerne til acceptable niveauer.
Beskyttelse baseret på MAL-kode:	Ifølge bekendtgørelsen om arbejde med kodenumererede produkter gælder følgende bestemmelser for brug af personlige værnemidler: Generelt: Ved alt arbejde som kan indebære tilsmudsning skal handsker anvendes. Forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt skal anvendes hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter effektivt mod hudkontakt med produktet. Hvis helmaske ikke anbefales, skal ansigtsskærm anvendes ved stænkende arbejde. Eventuelt anvist øjenbeskyttelse bortfalder i så fald. Ved alt sprøjtearbejde, hvor der er returspray (tilbageslag), skal der anvendes luftforsynet åndedrætsværn og ærmebeskyttelse/forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt som anbefalet eller instrueret. Mal-kode (1993): 3-1 Anvendelse: Brug egnet åndedrætsværn ved rygning/sprøjtning. - Luftforsynet halvmaske, overtræksdragt og øjenbeskyttelse skal anvendes. Tørring: Elementer til tørring/tørreovne, som midlertidigt er placeret f.eks. i en reolvogn, skal være forsynet med mekanisk udsugning, så dampe fra de våde emner ikke passerer arbejderes indåndingszone. Polering: Ved polering af ubehandlede overflader skal støvfiltermaske anvendes. Ved maskinslibning skal der anvendes beskyttelsesbriller. Arbejdshandsker skal altid anvendes. Forsigtig: Reglerne indeholder andre bestemmelser udover de ovennævnte.

9. FYSISK-KEMISKE EGENSKABER	
Fysisk tilstandsform:	Væske [Spraydåser]
Lugt:	Karakteristisk [Svag / svagt]
Farve:	Råhvid. [Lys]
Flammepunkt:	Lukket beholder: -40°C
Eksplosions begrænsninger:	Nedre: 3% Øvre: 18%
Damptryk:	420 kPa (3150 mm Hg)
Damp densitet:	>1 [Luft = 1]
Fordampnings-hastighed: (BuAc=1)	>1 (Butylacetat. = 1)
Flygtighed %:	98.4% (v/v), 98.2% (vægt/vægt)
Relativ massefylde (kg/L):	0,82

10. STABILITET OG REAKTIVITET	
Stabilitet:	Produktet er stabilt ved anbefalede opbevarings- og håndteringsforhold (se punkt 7).
Farlige nedbrydningsprodukter	Kulmonoxid, kuldioxid, røg, nitrogenoxider.
Materialer, der skal undgås:	Undgå kontakt med oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer.

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER					
<p>Der er ingen data tilgængelige om selve produktet. Præparatet er blevet vurderet i henhold til den konventionelle metode anført i direktivet om farlige præparater 1999/45/EF, og er efterfølgende blevet klassificeret for toksikologiske risici. Se afsnit 3 og 15 for nærmere oplysninger.</p> <p>Udsættelse fra dampkoncentrationer fra opløsningsmidler over de tilladte grænseværdier kan medføre alvorlige sundhedsskader, såsom irritation af slimhinderne og åndedrætsorganerne samt alvorlige skader på nyrerne, leveren og centralnervesystemet. Forgiftningssymptomer omfatter hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvækkelse, sløvhed og i ekstreme tilfælde bevidstløshed. Vedvarende kontakt med præparatet kan medføre tab af hudens naturlige fedtlag, som kan medføre en ikke-allergisk kontakteksem og hudabsorption.</p> <p>Hvis væsken kommer i kontakt med øjnene, kan det forårsage irritation og reversible skader.</p>					
Akut giftighed:	Produkt/ingrediens navn	Resultat	Arter	Dosis	Eksponering
	Dimethylether	LC50 Indånding Damp	Rotte	309 gm/m ³	4 timer
	1,3-dioxolan	LC50 Indånding Gas	Rotte	308000 mg/m ³	1 time
		LC50 Indånding Gas	Mus	386 ppm	0,5 time
		LD50 Dermal	Rotte	15gm/kg	-
		LD50 Dermal	Kanin	8480 uL/kg	-
		LD50 Oral	Rotte	3 gm/kg	-
		LC50 Indånding Damp	Rotte	20650 mg/m ³	4 timer
		LC50 Indånding Damp	Rotte	20650 mg/m ³	4 timer
		LC50 Indånding Damp	Mus	10500 mg/m ³	2 timer
		LCLo Indånding Damp	Kanin	32000 ppm	4 timer
		Destillater (råolie), hydrogenbehandlede lette, Kogingerval 190 – 250	LD50 Dermal	Kanin	>3156 mg/kg
		LD50 Oral	Rotte	>6312 mg/kg	-
	Methanol	LD50 Intravenøs	Rotte	2131 mg/kg	-
		TDLo Oral	Rotte	8 gm/kg	-
		LC50 Indånding Damp	Rotte	64000 ppm	4 timer
		LCLo Indånding Damp	Mus	50000 mg/m ³	2 timer

12. MILJØOPLYSNINGER				
<p>Der er ingen data tilgængelige om selve produktet. Må ikke hældes i afløb eller vandløb.</p> <p>Produktet er ikke klassificeret miljøfarlig i henhold til beregningsmetoden i Bekendtgørelsen om klassificering, mærkning m.v. af kemiske stoffer og produkter.</p>				
Akvatisk økotoxicitet:	Navn på indholdsstof	Resultat	Arter	Eksponering
	1,3-dioxolan	Akut EC50 7650 mg/L	Dafnie	24 timer
		Akut EC50 6950000 til 7787000 ug/L Ferskvand	Dafnie – Water flea – Daphnia magna – 1 til 3 dage	48 timer
		Akut LC50 10000000 til 12057000 ug/L Havvand	Fisk – sheepshead minnow – Cyprinodon variegatus	96 timer
		Akut LC50 12000 mg/L	Fisk	48 timer
		Akut EC50 >1000 mg/L	Dafnie	48 timer
		Destillater (råolie), hydrogenbehandlede lette, Kogingerval 190 – 250	Akut IC50 >1000 mg/L	Alger
	Akut LC50 5900 ug/L Ferskvand		Fisk – Bluegill – Lepomis macrochirus – 35 til 75 mm	4 dage
	Akut LC50 2900 ug/L Ferskvand		Fisk – Rainbow trout, donaldson trout – Oncorhynchus mykiss – 35 til 75 mm	96 timer

	Methanol	Akut EC50 24500 til 29350 mg/l Ferskvand Akut EC50 13000 til 13400 mg/l Ferskvand Akut EC50 12700 til 13700 mg/l Ferskvand Akut LC50 20100 til 20700 mg/l Ferskvand Akut LC50 15400 til 17600 mg/l Ferskvand Akut LC50 28200 mg/l Ferskvand Akut LC50 > 28000 mg/l Havvand Akut LC50 3289 til 4395 mg/L Ferskvand	Dafnie – Water flea – Daphnia magna – LARVAE - <24 timer Fisk – Rainbow trout, donaldson trout – Oncorhynchus mykiss – Juvenile (Fledgling, Hatchling, Weanling) – 0.813 g Fisk – Bluegill – Lepomis macrochirus – Juvenile (Fledgling, Hatching, Weanling) – 3.07 g Fisk – Rainbow trout, donaldson trout – Oncorhynchus mykiss – Juvenile (Fledgling, Hatchling, Weanling) – 0.813 g Fisk – Bluegill – Lepomis macrochirus – Juvenile (Fledgling, Hatching, Weanling) – 3.07 g Fisk – Fathead minnow – Pimephales promelas – 0.12 g Fisk – Bleak – Alburnus alburnus – 8 cm Dafnie – Water Flea – Daphnia magna – Neonate - <24 timer	48 timer 96 timer 96 timer 96 timer 96 timer 96 timer 96 timer 48 timer
Bionedbrydelighed Konklusion/Bemærkning:	Ikke tilgængelig			
	Navn på indholdsstof	Halveringstid i vand	Fotolyse	Bionedbrydelighed
	Destillater (råolie), hydrogen-behandlede lette, koginterval 190 - 250	Ferskvand <28 dage	-	Let
Bioakkumulerings-potentiale	Navn på indholdsstof	LogP_{ow}	BCF	Mulighed
	Dimethylether	0.1	-	Lav
	Distillater (råolie), hydrogen-behandlede lette, koginterval 190-250	3.5 til 4.7	-	Høj
	methanol	-0.7	-	Lav

13. FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE	
Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Bortskaffes i overensstemmelse med de lokale myndigheders anvisninger.	
Europæisk affaldskatalog: (EWC)	I henhold til det europæiske affaldskatalog er produktets affaldsklassificering: Ikke tilgængelig.. Hvis produktet blandes med andet affald skal koden revurderes. Kontakt de lokale myndigheder for yderligere information.
Farligt affald:	Ja
Danmark – Affaldskort nr.:	03.21

14. TRANSPORTOPLYSNINGER					
Transport indenfor fabriksområdet: Transporter altid i lukkede, opretstående og sikrede beholdere. Personer, der transporterer produktet skal have kendskab til forholdsregler ved spild og uheld.					
Internationale transportregler					
Oplysninger om regulering	UN-nummer	Officiel godsbetegnelse	Klasser	Etiket	Yderligere oplysninger
ADR/RID Klasse	1950 LQ	Aerosols Brandfarlig begrænset mængde	2		Begrænset mængde LQ2 Bemærkninger Begrænset mængde – ADR/IMDG 3.4 ADR Tunnel Restriktion Kode: (D)
IMDG Klasse	1950 LtdQty	Aerosols Brandfarlig begrænset mængde	2.1		Emergency schedules (EmS) F-D+SU Remarks Limited Quantity – ADR/IMDG 3.4.6 Marine pollutant (Forurener havet): NO

IATA Klasse	1950	Aerosols Brandfarlig	2.1		<p>Passager- og transportfly Mængdebegrænsning: 75 kg Pakkeinstruktioner: 203</p> <p>Kun transportfly Mængdebegrænsning: 150 kg Pakkeinstruktioner: 203</p> <p>Begrænsede mængder – passagerfly Mængdebegrænsning: 30 kg Pakkeinstruktioner: Y 203</p>
-------------	------	----------------------	-----	--	---

15. OPLYSNINGER OM REGULERING	
Europas register:	Ikke bestemt
Andre EU regler: CN kode:	38140090
Oplysninger om regulering:	Produktet er klassificeret og etiketteret til levering i henhold til direktivet 1999/45/EC som følger:
Faresymbol eller symboler:	 Yderst brandfarlig
Risikosætninger:	R12 - Yderst brandfarlig.
Sikkerhedssætninger:	S23 - Undgå indånding af dampe eller aerosoltåger. S35 - Materialet og dets beholder skal bortskaffes på en sikker måde. S43 - Brug vandspray (tåge), skum, pulver, eller CO ₂ i tilfælde af brand. S46 - Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket. S51 - Må kun bruges på steder med god ventilation.
Supplerende advarselssætninger:	Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer over 50° C. Må ikke punkteres eller brændes. Heller ikke, når den er tømt. Udtømning må ikke finde sted imod åben ild eller glødende legemer. Holdes væk fra antændelseskilder – Rygning forbudt. Opbevares utilgængeligt for børn.
Mal-kode (1993):	3-1
Lavtkogende væsker:	Produktet indeholder flygtige væsker. Udstyr til åndedrætsbeskyttelse skal have lufttilførsel.
Anvendelsesbegrænsninger:	Må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år, jævnfør arbejdsministeriets bekendtgørelse om unges farlige arbejde.
Bekendtgørelse nr. 571 om aerosoler:	Kun til industriel brug

16. ANDRE OPLYSNINGER	
Den fulde ordlyd af R-sætninger omtalt under punkt 2 og 3 – Danmark:	R12 - Yderst brandfarlig. R11 - Meget brandfarlig. R23/24/25 - Giftig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse. R39/23/24/25 - Giftig: fare for varig alvorlig skade på helbred ved indånding, hudkontakt og indtagelse R65 - Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse. R66 - Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.
<p>Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad kræves ifølge EU Direktiv 91/155/EØF samt senere tilpasninger.</p> <p>Bemærkning til læseren</p> <p><i>Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på baggrund af vor viden i dag og gældende love. Produktet må ikke anvendes til andre formål end de i afsnit 1 anførte, medmindre der er indhentet en skriftlig brugsanvisning. Det er altid brugerens ansvar at tage alle nødvendige forholdsregler for at opfylde krav i gældende regler og lovgivning. Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er ment som en beskrivelse af sikkerhedskravene for vores produkt. De er ikke ment som en garanti for produktets egenskaber.</i></p>	